

ЗАШТО И КАКО?

**СВЕ О СВЕМУ
У 700 ПИТАЊА**

Назив оригинала: 700 Pourquoi Comment?

Copyright © Play Bac, 2013
EDITIONS PLAY BAC
14bis rue de Minimes, 75003, Paris, France
Права за српско издање © 2018 Вулкан издаваштво

Текст: Жан Мишел Билију, Софи Борде Петијон,
Софи Брездан, Делфин Лефер-Винсбек

Илустрације: Андријан Сироа, Патик Шано, Натали Дефорж, Ани Софи
Ланкетен, Мелизанда Лутрингер, Пенелопа Пешелер, Зелда Зонк

Издавач: Вулкан издаваштво, Београд

Суиздавач: Ружно паче, Нови Сад

За издавача: Мирослав Јосиповић, Ненад Атанасковић и Саша Петковић

Уредник: Бранка Јосиповић Кривокућа

Превод: Ивана Шугић

Лектура: Игор Станојевић

Штампа: Вулкан штампарија, Војводе Степе 643а, Београд

Тираж: 1.000

ISBN: 978-86-10-02321-3

COBISS.SR-ID 269086732

ЗАШТО И КАКО?

СВЕ О СВЕМУ
У 700 ПИТАЊА

САДРЖАЈ

Свакодневни живот 6

Наука 42

Људско тело 72

Мали филозофи 100

Природа 126

Животиње 154

Историја 184

Индекс 204

Зашто су пешачки прелази пругасти?

Зато што то омогућује возачима да издалека виде место на којем пешаци прелазе и имају времена да закаче. Ове велике беле траке исцртане по путу праве врсту безбедне зоне, где су пешаци на сигурном.

Зову се још и пешачке зебре, јер беле пруге подсећају на шаре ове животиње.

Свакодневни ЖИВОТ

ЗАШТО?

7

КАКО?

Зашто деца праве глупости?

Деца не схватају увек да праве глупости: често зато што покушавају нешто да открију. На пример, каквог је укуса псећа храна! Сетите се да увек постоје последице: ако поједете превише чоколаде, болеће вас стомак. Ако пребрзо јурите тротинетом, ризикујете да паднете и да се повредите.

Зашто морамо да средимо своју собу?

Постоји много разлога за сређивање собе. Чишћење собе је неопходно како бисте уклонили прљавштину коју микроби обожавају. Такође је и пријатније за људе који долазе у посету. И лакше ћете после моћи да пронађете своје ствари.

Зашто деца морају раније да легну?

Требало би да деца спавају десетак сати ноћу: током спавања њихово тело производи хемијску супстанцу од које расту. Спавање помаже телу да се одмори и мозгу да запамти све што је сазнао у току дана.

Зашто не спавамо у одећи?

Ниједан закон то не забрањује! Али ако спавамо у одећи коју смо носили целог дана, то није хигијенски, а ни пријатно. У сваком случају, боље је обући удобну пиџаму.

Зашто не можемо да изађемо голи напоље?

Одећа нас штити од хладноће и кише, али и од сунца. А и када мало порастемо, немамо неку жељу да свима показујемо своје тело – нити да друге видимо голе!

Зашто девојчице носе хаљине, а дечаци не?

У античко доба, и мушкарци и жене носили су дугачку одећу која је личила на хаљине. После средњег века, мушкарци су обукли панталоне да би се лакше пели на коње, и задржали такав начин одевања до данас. Док су жене, с друге стране, сачувале хаљине и сукње.

У Шкотској је килт (карирана сукња) и данас мушка свечана одећа.

Зашто је рајсфершлус на предњој страни панталона?

Објашњење је веома једноставно. Тако је много лакше откопчати рајсфершлус и скинути панталоне.

Обуците панталоне с рајсфершлусом позади и покушајте да их откопчате. Видећете да је то скоро па немогуће – а и лако се заглави.

Зашто је наша сенка увек крај нас?

Сунчеви зраци осветљавају земљу, али ако станете између њих и тла, спречавате зраке да прођу. Сенка коју бацате је заправо зона без светлости. Чим мрднете, она вас прати.

Да не бисте више правили сенку, треба сачекати ноћ или стати у сенку неког вишег и крупнијег од себе.

Зашто псе шетамо на повоцу, а мачке не?

Мачке су животиње које воле да буду саме и не подносе да буду везане. Напољу се често плаше и покушавају да се сакрију или попну на дрво. На повоцу би се можда чак и повредиле.

Зашто не треба стављати прсте у нос?

- А. Могу да се заглаве.
- Б. Није чисто.
- В. забрањено је законом.

Одговор: Б. Нос је пун микроба који могу прстима доспети до уста или на ствари које додирујемо. Уз то, људима који нас окружују пријатно да то гледају.

Зашто куцамо на врата пре него што уђемо?

То је најједноставнији начин да најавимо улазак у просторију. Куцајући, тражимо дозволу да уђемо. То је, такође, ако брзо улазимо, добро решење да не уплашимо људе који се већ налазе у тој просторији, или да их не узнемиримо ако су заузети.

Зашто се одрасли поздрављају руковањем?

- А. Из љубазности
- Б. Да размене новчанице.
- В. Зато што је ногама теже.

Одговор: А. Претпоставља се да је разлог тај што је у средњем веку било пуно банџита по улицама. Тако да, кад би се два човека срела, сваки је овом другом пружао десну руку, да му покаже да не скрива оружје.

Зашто не можемо са сваким бити на ти?

Када се обраћамо старијој или непознатој особи, не обраћамо јој се у другом лицу једнине (ти) јер то није учтиво. *Ти* користимо с пријатељима и члановима породице.

Да ли сте знали да је на енглеском то веома једноставно: у њему се користи иста реч и за *ти* и за *ви*, а то је *you*.

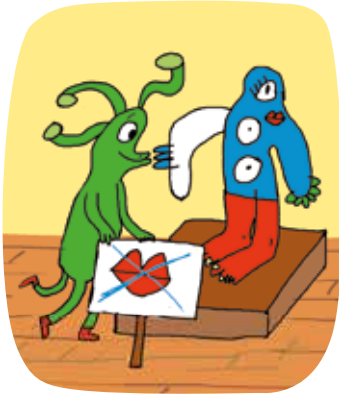
Зашто морамо сваком да говоримо добар дан и довиђења?

Добар дан значи да желимо добар дан онима које срећемо. А *довиђења* да се надамо да ћемо их ускоро поново видети. Те две магичне речи су изрази учтивости и показују да поштујемо особу са којом разговарамо.

Зашто се у свету говоре различити језици?

Претпоставља се да су пре више милиона година сви људи живели заједно у Африци. После су се настанили у различитим деловима света, изгубивши међусобно контакт. Тако је свака група створила и развила сопствени језик.

Зашто не смемо да додирујемо предмете у музеју?

Слике и скулптуре у музеју су веома старе и осетљиве: могу се оштетити и при најнежнијем додиру. Статуа се, наравно, неће оштетити од једног додира, али ако је милиони посетилаца музеја само пипну, дело ће готово сигурно настрадати.

Како записати музику?

Музика се записује на папиру са хоризонталним линијама, које чине нотни систем. Линије и празнине се попуњавају одређеним знаковима, којима се означавају ноте и како ће се те ноте свирати (брзо или споро, гласно или тихо). Музика је као страни језик: мора се научити да би се дешифровала и разумела.

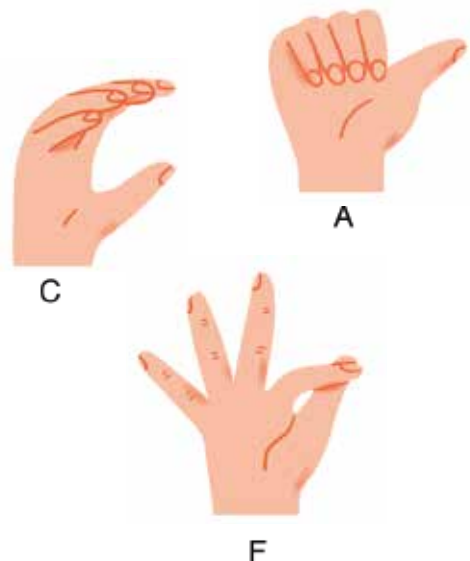
Зашто аплаудирамо на представи?

Тапшемо длановима да честитамо уметницима на сцени. Тако је прикладније у мирном позоришном амбијенту, где не можемо лупати ногама или викати. На стадиону је другачије: гледаоци охрабрују спортисте певајући или навијајући.

Како глувонемим комуницирају?

Већина глувонемих користи знаковни језик својих земаља. Рукама формирају знакове којима изражавају слова, речи, реченице или идеје. И израз њиховог лица има значење: када, на пример, поставе питање, они подигну обрве.

Знаковни језик учи се као и сви други језици.

Како се слепи људи сналазе у простору?

- А. Користећи бели штап да пронађу препреке.
- Б. Помажући се звучним информацијама на улици.
- В. Користећи пса као водича

Одговор: Сва 3. Упркос свему овоме, за слепе је кретање и проналажење пута и даље веома тешко. Заправо, већина информација која се чувају услужне сваког дана пре свега су визуелне (нпр. да пронађемо врт или да пронађемо аутобуску станицу).

Зашто слепи имају бели штап?

Овај штап помаже слабовидим и слепим особама да локализују све што би могло да им смета (канте за смеће, бандере, тротоар...) док ходају улицом. Захваљујући његовој белој боји, пролазници и возачи могу да га виде издалека и да обрате пажњу.

Како слепи читају?

Да би читали књиге, слепи користе Брајеву азбуку: свако слово је представљено кодом који чине мале рељефне тачке. Довољно је да пређу прстом преко њих да би их прочитали.

На старијим мобилним телефонима обично је тастер 5 имао рељефну тачку. Она је помагала слабовидима и слепима да се оријентишу на тастатури.

Зашто глувонеми говоре рукама?

Уз писање, то је начин за комуникацију с другима. У Француској је, на пример, први знаковни језик изумео опат из Епеа у XVIII веку. Но, нико још није успео да створи универзални знаковни језик: свака земља има свој сопствени.

Зашто стари људи иду у пензију?

Стари људи су много радили читавог свог живота и имају право на заслужени одмор. Установљен је систем рада како би, почевши од неке одређене године, они могли да престану да раде, а да наставе да примају новац. То је пензија.

Зашто одрасли гласају?

Неке одлуке се тичу свих становника једне земље, регије или града, као што је, на пример, избор председника републике или градоначелника. Тако да се редовно од одраслих тражи да изаберу особу којој могу да повере такве одговорности.

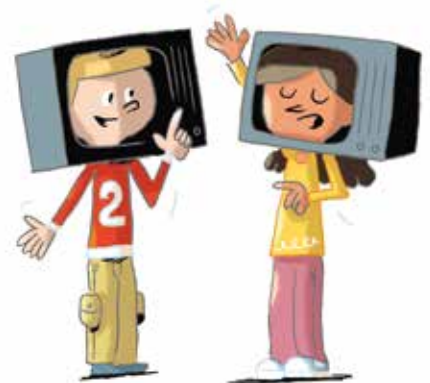

Како се доносе закони?

У Србији законе предлаже Влада, то јест одређено министарство. У Скупштини посланици проучавају предлог закона, расправљају о њему и дају своје предлоге (амандмане) како да се побољша, а затим гласају за или против тих предлога и закона у целини. На крају, ако посланици у Скупштини изгласају закон, и председник државе мора да га одобри да би ступио на снагу. Председник, ипак, има право да само једном одбије да потпише закон и врати га на поновну расправу у Скупштини. Ако га посланици и други пут изгласају, председник више нема право да га врати.

Како да се појавимо на телевизији?

Потребно је урадити нешто оригинално: учествовати у важном догађају, као што је спортско такмичење или плесни спектакл, или пак представити пројекат у сарадњи са школом. Пажња: деци треба сагласност родитеља да би се појавила на телевизији.

Како се постаје познат?

Већина познатих особа има неки посебан таленат: певају, глуме, побеђују у спортским такмичењима или пак сликају, пишу књиге...

Књижевница Џ. К. Роулинг постала је позната захваљујући авантурама Харија Потера.

Продала је више од 400 милиона примерака књига широм света.

Зашто постоје рекламе?

Реклама даје информације о производу или марки, како би поспешила његову продају, или о неком месту, како бисмо тамо отишли на одмор. Зато се праве рекламе за телевизију, новине, интернет и билборде.

Покушајте да избројите број реклама у једним новинама.

Како се може платити чеком?

Чек је начин плаћања. То је посебан документ који издаје банка: не може се користити било које парче папира.

